

[Fuglsang.]

fikt eller sagen glider hen, fordi arbejderen finder sig i det, eftersom arbejdet nu engang er grundlaget for hans eksistens.

Jeg forstår nok, hvad det er, der gør ondt. For der forekommer tilfælde, hvor man må tage stilling for eller imod. Det er det, man nødig vil. Og her manglede jeg i den aktuelle situation i statsministerens erklæring om at samarbejde for at styrke en demokratisk udvikling i vort land et par ting, nemlig en omtale af forholdene på arbejdsmarkedet. Finder man det demokratisk, og mener man, at det i længden er muligt at opretholde en tilstand, hvor arbejdsmarkedets forhold reguleres efter et forlig, som den unge og endnu meget svage fagbevægelse blev påtvunget for 60 år siden? Og hvad den faglige voldgift angår, har regeringen så slet ingen tanker om denne domstol, der i åbenbar strid med grundlovens princip om åbenhed i retsplejen bag lukkede døre afsiger sine inappellable domme, der næsten med en naturlovs sikkerhed går arbejderne imod? Hvad er regeringens stilling hertil? Og for at man ikke senere skal sige, at vi ikke fægter med åben pande, skal det siges, at for os er tiden for længst løbet fra dette forlig såvel som fra det, der i tidens løb er bygget oven på det, og løbet fra ikke mindst voldgiftens ensidige tilsyneladende almagt.

I samme forbindelse: regeringen gør øget forbrugsstigning afhængig af øget produktion. Gælder det fortsat kun arbejderne? I 1958 var der i den danske industri en værditilvækst på 6,9 milliarder kr. Heraf androg lønudgiften til 320 000 arbejdere — og hertil medregnes i statistikken ikke alene løn til arbejdere og funktionærer, men også tantiemer til direktører — 3,9 milliarder kr. Tilbage står altså stadig 3 milliarder kr. til opsparing eller andet til ejernes disposition.

Det er på denne baggrund, jeg i statsministerens tale savnede noget om tilsvarende indgreb over for kapitalisternes priser, avancer og dividender, noget om kontrol med deres kartel- og monopolaftaler, alt sammen noget, som vender den tunge ende nedad, men noget, der er steget ikke mindre end lønnen og ganske anderledes end denne tynger f. eks. landbrugets omkostningsniveau.

Dette er ikke mindst aktuelt i forbindelse med markedsplanerne. Der forberedes i forbindelse med disse ganske klækkelige toldforhøjelser. Med rette har f. eks. landbrugsorganisationerne gjort opmærksom på, at dette vil føre til en almindelig fordyrelse; ikke alene prisen på indførte varer, men også på hjemlige produkter vil i ly af toldbeskyttelsen blive sat i vejret. Jeg savnede i åbningstalen antydning af, at regeringen gennem pris- og avancekontrol ville modarbejde en sådan udvikling.

Hvad angår markedsplanerne, er der fra de faglige kongresser henstillet, at regeringen af hensyn til beskæftigelsen skulle holde mest muligt igen med ophævelsen af importrestriktionerne. Også her ville et svar være rimeligt.

Fælles for begge de to store grupperinger, der ligesom tegner sig, og for deres partier er som noget afgørende den opfattelse, at der kun findes ét grundlag for deres politik, nemlig det nuværende kapitalistiske samfund. Det er det — og deri er der intet forbavsende — oppositionen mener med sin mystiske udtalelse om at ville forstærke „de selvregulerende kræfter“. At forstærke de selvregulerende kræfter vil jo sige godkendelse og understøttelse af f. eks. nogle olieselskabers ret til — ladende hånt om landets helhedsinteresser for nogle udenlandske aktionærers skyld — at føre deres egen handelspolitik, selv om de derved torpederer landets officielle handelspolitik på vigtige områder. At forstærke de selvregulerende kræfter vil betyde forstærkelse af nogle storbankers uindskrænkede ret til at føre deres egen rente- og pengepolitik og monopolernes ret til at træffe deres egne pris- og avanceaftaler. At forstærke de selvregulerende kræfter vil betyde godkendelse af den enkelte arbejdsgivers fortsatte ret til uden videre at gøre arbejderne på sin virksomhed arbejdsløse, hvis han mener, det passer i hans private interesser. Og det er formentlig det samme, der skjuler sig i ordene om at smidiggøre arbejdsmarkedet. Ordene er smukke og tilforladelige. Det var de også, da der taltes om arbejds- og erhvervsfrihed; men arbejderne kaldte — for øvrigt med et træffende ord — loven for tugthusloven.

For os er et så drabeligt nedskæringsprogram på alle felter 14 år efter freden et